

ร้อยไม่พินยา

ไชยธง รงทอง
สำนักวิชาแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ในสายตาคนบางคน น้ำมันหมูหรือน้ำมันพืช เป็นสิ่งชั่วร้ายที่ไม่อาจยอมให้เข้ามาปะปนในอาหารได้ “ไม่เอากะเทียมเจียวนะจ๊ะ” บอกคนขายก๋วยเตี๋ยวไปแล้วก็สบายใจว่า ไม่ได้กินน้ำมันครึ่งช้อนที่ปนอยู่ในกะเทียมเจียว คนไทยในยุคที่ทีวีมีเพียงสีขาวกับดำ คู่เคียงกับการบริโภคน้ำมันหมูเป็นหลัก และใช้น้ำมันมะพร้าวบ้างในการทำขนม จนเมื่อราวๆ สามสี่สิบปีมานี้เอง หม้ออวูยที่ใส่น้ำมันหมูก็ถูกแทนที่ด้วยขวดน้ำมันปาล์มและน้ำมันถั่วเหลืองพร้อมๆ กับมายาคติว่า น้ำมันหมูนั้นไม่เหมาะกับการบริโภค

ไม่อิ่มตัวเป็นปริมาณมากที่สุด กล่าวคือ มีถึงร้อยละ 95 ขณะที่น้ำมันปาล์มมีร้อยละ 50 น้ำมันถั่วเหลืองมีร้อยละ 63 น้ำมันทานตะวัน มีร้อยละ 87 และน้ำมันมะกอกมีร้อยละ 11 นอกจากกรดไขมันไม่อิ่มตัวแล้ว น้ำมันถั่วดาว ยังมีวิตามินเอ วิตามินอี และสารไฟโตสเตอรอลที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย การศึกษาในอาสาสมัคร 30 คนที่บริโภคน้ำมันถั่วดาววันละ 10-15 มิลลิลิตร 4 เดือน พบว่าระดับคอเลสเตอรอลและไขมันแอลดีแอล ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ความดันโลหิตลดลงเล็กน้อย น้ำมันถั่วดาว ไม่ทนอุณหภูมิสูง จึงไม่เหมาะใช้ทอดหรือผัด แต่ควรใช้เป็นน้ำมันสลัดเพื่อเคลือบอาหาร เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบทางเคมีแล้ว การบริโภคเมล็ดถั่วดาวคั่วสุกหรือน้ำมันเมล็ดถั่วดาว จะให้ผลดีสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ เบาหวาน หรืออ้วนอีกเสบ

‘เมล็ดถั่วดาว’ มากด้วยกรดไขมันไม่อิ่มตัว

ถ้าเช่นนั้น ควรใช้น้ำมันอะไรปรุงอาหาร น้ำมันหมู น้ำมันปาล์ม น้ำมันรำ น้ำมันถั่วเหลือง และอีกสารพัดน้ำมันล้วนมีข้อนางสงสัย ไหน น้ำมันมะกอกหรือ เขาว่าดีนะ แต่ไม่ทนความร้อน คงไม่เหมาะกับอาหารไทย น้ำมันเมล็ดชาเขาก็ว่าดี แต่หลายคนไม่ชอบกลิ่น แพงด้วย บางคนบอกเคยได้ยินเรื่องน้ำมันถั่วดาว แต่ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร ใช้อย่างไร ถ้าเช่นนั้น มาทำความรู้จักถั่วดาวกันสักหน่อย

ถั่วดาว บางทีก็เรียก ถั่วดาวอินคา มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้ ชาวอินคาซึ่งเป็นคนพื้นเมืองใช้ประโยชน์จากพืชชนิดนี้มานานกว่าสามพันปีมาแล้ว ในทางพฤกษศาสตร์ ถั่วดาว ทั้งไม่ใช่ถั่วและไม่เป็นเครือญาติกับถั่วชนิดใดๆ อาศัยเพียงรูปลักษณะของเมล็ด แบบที่ฝรั่งเรียกว่า “นัท” เลยถูกเหมาเรียกว่าเป็นถั่วไปด้วย

โดยเหตุมีบรรพบุรุษมาจากป่าฝนเขตร้อน ถั่วดาวจึงชอบน้ำแต่ไม่ชอบน้ำขัง สามารถปลูกได้ทุกภาคของไทย ขยายพันธุ์ได้ง่ายโดยการเพาะเมล็ด ควรปักไม้ค้ำเพื่อให้เถาเลื้อยพัน ภายใ้นเวลาไม่ถึงปี ก็สามารถเก็บเกี่ยวผลและเมล็ดได้ ใบอ่อน ยอดอ่อน และผลอ่อน ใช้เป็นผัก นึ่งกินกับน้ำพริก หรือนำไปผัดไปแกงได้ ส่วนเมล็ดแห้งที่ยังดิบอยู่ใช้บริโภคไม่ได้ แต่เมล็ดที่คั่วสุกแล้ว มีกลิ่นหอมแบบถั่ว รสชาติมัน เคี้ยวกินเล่นเพลินนัก

เมล็ดถั่วดาวมีโปรตีนร้อยละ 33 มากกว่าถั่วเหลืองและเมล็ดทานตะวัน ซึ่งมีโปรตีน ร้อยละ 28 และ 23 ตามลำดับ น้ำมันที่ได้จากการหีบเมล็ดแห้งมีถึงร้อยละ 54 เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำมันพืชที่ใช้บริโภคชนิดอื่นแล้ว น้ำมันถั่วดาวมีกรดไขมัน

น้ำมันถั่วดาว ไม่ทนอุณหภูมิสูง จึงไม่เหมาะใช้ทอดหรือผัด

การเพาะปลูกถั่วดาวในประเทศไทยยังไม่แพร่หลายนัก น้ำมันจากเมล็ดก็ยังมีราคาแพง ส่วนใหญ่นำไปบรรจุเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและใช้เป็นเครื่องสำอาง บ้านใครพอมิที่ว่าง รับผิดชอบ มีเวลารดน้ำ ปลูกไว้สักต้นสองต้น ก็เก็บยอดเก็บเมล็ดกินไม่หวาดไม่ไหวได้หลายปี

น้ำมันและไขมัน เป็นอาหารที่ร่างกายจำเป็นต้องใช้เพื่อสร้างพลังงาน เพื่อเป็นตัวพาวิตามินและเพื่อใช้เป็นโครงสร้าง ไม่กินไขมันเลยก็มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงไม่ได้ กินมากเกินไปก็ไม่ดี

กะเทียมเจียวครึ่งช้อนในชามก๋วยเตี๋ยว ไม่ทำร้ายร่างกายเท่ามายาคติที่เราเชื่อว่าจริงหรือครับ เรื่องจริงล้วนโกหกได้แบบเนียนเสมอ ●

ถั่วดาว เป็นไม้เลื้อยอายุหลายปี ใบเดี่ยวรูปหัวใจ เรียงสลับ ขนาดฝ่ามือเด็ก ปลายใบแหลม ขอบใบหยักแบบฟันเลื่อย ก้านใบยาวราว 2-3 ข้อนี้ ดอกขนาดเล็กออกเป็นช่อ แยกเป็นดอกเพศผู้และดอกเพศเมียแต่อยู่บนต้นเดียวกัน ผลเป็นฝักรูปดาว สีเขียวเข้ม ทั่วไปมี 4 กระเปาะ เมื่อแก่จัดเป็นสีน้ำตาลแกมดำ แต่ละกระเปาะมีเมล็ดรูปกลมรีสีน้ำตาลแกมดำขนาดปลายนิ้วมือ